EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.6.2025.
COM(2025) 290 final

ANNEX 18

PIELIKUMS

dokumentam

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālajai komitejai un Reģionu komitejai

Digitālās desmitgades stāvoklis 2025. gadā. Turpinām veidot ES suverenitāti un digitālo nākotni

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

2025. GADA ĪSIE ZIŅOJUMI PAR VALSTĪM

Lietuva

Kopsavilkums

Lietuvai ir izcils 5G pārklājums un dinamiska jaunuzņēmumu ekosistēma, taču tā joprojām saskaras ar problēmām saistībā ar fiksēto ļoti augstas veiktspējas tīklu (*VHCN*) pārklājuma paplašināšanu, it īpaši lauku apvidos. Valsts pozicionējas kā nišas dalībnieks pusvadītāju un kvantu tehnoloģiju jomā, balstoties uz savu spēcīgo lāzeru nozari.

Lietuvai ir liels ieceru vēriens attiecībā uz tās ieguldījumu digitālajā desmitgadē – tā ir noteikusi 12 nacionālos mērķrādītājus, no kuriem 92 % ir saskaņoti ar ES 2030. gada mērķrādītājiem. Valsts vidēji labi īsteno savas trajektorijas, un 71 % no tām atbilst plānotajam (pamatojoties uz 2024. gada trajektorijām, kas noteiktas saistībā ar 7 no 8 analizētajiem GSR). Lietuva ir izpildījusi 25 % no 8 ieteikumiem, ko Komisija sniedza 2024. gadā, veicot dažas izmaiņas ar jauniem pasākumiem.

Lietuvā ir labi rezultāti mobilās savienotības jomā ar gandrīz visaptverošu 5G pārklājumu un pastāvīgām investīcijām infrastruktūrā. Tomēr fiksētās platjoslas tīklu izvēršana joprojām ir nevienmērīga, it īpaši lauku apvidos. Neraugoties uz mērķtiecīgām atbalsta shēmām, MVU joprojām kavējas tādu progresīvu digitālo tehnoloģiju kā mākoņdatošana, MI un datu analītika ieviešanā. Jaunuzņēmumu ekosistēma aug, tomēr augošu uzņēmumu aktivitāte un piekļuve privātajam kapitālam joprojām ir neliela. Lietuva 2024. gadā saglabāja augstu digitālo publisko pakalpojumu pieejamības līmeni, ko atbalstīja centralizētas platformas un nobriedusi e-veselības sistēma. Digitālo prasmju attīstīšanu atbalsta ar valstu programmām, kas vērstas uz neaizsargātām un nepietiekami pārstāvētām grupām. Ilgtspējas jomā valsts izmēģina digitālos rīkus klimatiskai rīcībai, izmantojot jaunuzņēmumu finansējumu un tīro tehnoloģiju iniciatīvas, tomēr vēl nav izstrādāta visaptveroša zaļā un digitālā stratēģija. Lietuvā kiberdrošība ir stratēģiska prioritāte, ko pastiprina valsts programma un 5G rīkkopas īstenošana.

Digitālās desmitgades GSR (1)	Lietuva				ES		Digitālās desmitgades mērķrādītājs 2030. gadam	
	2024. gada DESI (2023. gads)	2025. gada DESI (2024. gads)	Gada progress	Nacionālā trajektorija 2024. gadā (3)	2025. gada DESI	Gada progress	LT	ES
Ļoti augstas veiktspējas fiksētu tīklu (*VHCN*) pārklājums	78,1 %	78,3 %	0,3 %	84,0 %	82,5 %	4,9 %	98,0 %	100 %
Optiskās šķiedras kabeļu tīklu līdz telpām (*FTTP*) pārklājums	78,1 %	78,3 %	0,3 %	—	69,2 %	8,4 %	—	—
Kopējais 5G pārklājums	98,9 %	99,7 %	0,9 %	92,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Perifērijas mezgli (aplēse)	5	10	100,0 %	—	2257	90,5 %	—	10 000
MVU ar digitālo intensitāti vismaz pamatlīmenī (2)	—	66,3 %	2,0 %	—	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Mākoņdatošana	33,6 %	—	—	—	—	—	75,0 %	75 %
Mākslīgais intelekts	4,9 %	8,8 %	80,2 %	12,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Datu analītika	40,5 %	—	—	—	—	—	75,0 %	75 %
MI vai mākoņdatošana, vai datu analītika	53,5 %	—	—	—	—	—	—	75 %
Vienradži	3	3	0,0 %	3	286	4,4 %	6	500
Digitālās prasmes vismaz pamatlīmenī	52,9 %	—	—	—	—	—	80,0 %	80 %
IKT speciālisti	4,9 %	5,3 %	8,2 %	5,3 %	5,0 %	4,2 %	6,9 %	~10 %
Paziņota e-identifikācijas shēma		Jā						
Digitālie publiskie pakalpojumi iedzīvotājiem	86,7	87,9	1,3 %	86,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitālie publiskie pakalpojumi uzņēmumiem	95,9	92,5	–3,6 %	95,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Piekļuve e-veselības pacienta kartēm	95,4	95,4	0,0 %	100,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Rādītāju un citu raksturlielumu aprakstu sk. metodiskajā piezīmē.
(2) 2025. gada DESI atspoguļo digitālās intensitātes indeksa 4. versiju, kas ir salīdzināma ar DESI 2023. gada DII vērtību (atsaucoties uz 2022. gadu), ko izmanto ikgadējā progresa aprēķināšanai. Tā nav salīdzināma ar nacionālo trajektoriju, kuras pamatā ir indeksa 3. versija.
(3) Nacionālās trajektorijas vērtība, ja tā ir iekļauta valsts ceļvedī un ja rādītājs ir mērīts 2025. gada DESI (2024. gads).

Saskaņā ar Eirobarometra speciālaptaujas "Digitālā desmitgade 2025. gadā" datiem 77 % Lietuvas iedzīvotāju uzskata, ka ikdienas publisko un privāto pakalpojumu digitalizācija atvieglo viņu dzīvi. Attiecībā uz publisko iestāžu rīcību 90 % respondentu uzskata, ka ir svarīgi apkarot un mazināt viltus ziņu un dezinformācijas tiešsaistē problēmu, savukārt attiecībā uz konkurētspēju 79 % respondentu uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt, ka Eiropas uzņēmumi var augt un kļūt par "Eiropas līderiem", kas spēj konkurēt pasaules mērogā.

Konkurētspējīga, suverēna un noturīga ES, kuras pamatā ir līderība tehnoloģijā

Lietuva 2024. gadā pastiprināja savas pozīcijas kā reģionāla līdere mobilās savienotības jomā, sasniedzot gandrīz vispārēju 5G pārklājumu mājsaimniecībās. Tomēr fiksēta ļoti augstas veiktspējas tīkla (*VHCN*), it īpaši optiskās šķiedras kabeļu tīkla, izvēršanai lauku apvidos joprojām ir vajadzīgas mērķtiecīgas publiskās investīcijas. Ar ANM un ERAF atbalstu tiek īstenoti divi lieli valsts finansēti projekti, kuru mērķis ir paplašināt *VHCN* infrastruktūru, un ir plānots uzstādīt nekā 2000 km optiskās šķiedras kabeļu un 60 jaunus torņus. Lai paātrinātu uzņēmumu digitalizāciju, Lietuva palielināja atbalstu, izmantojot VST-1 pasākumu ("Veicināt uzņēmumu digitalizāciju"), it īpaši paļaujoties uz digitālajiem vaučeriem MVU, paātrinātājiem un *EDIC* valsts tīklu. Tomēr MI, mākoņdatošanas un datu analītikas ieviešana joprojām ir nevienmērīga, un aptaujas liecina par procedūru sarežģītību un digitālās informētības trūkumu. Valsts pastiprināja savu lomu jauno tehnoloģiju jomā, izmantojot Zaļo tehnoloģiju centru (*GreenTech Hub*) un lāzertehnoloģijās balstītus ieguldījumus pusvadītājos un kvantu tehnoloģijās, kā arī savas saistības *ALT-EDIC*. Valstī tika ievērojami stiprināta kiberdrošība, pilnībā transponējot TID 2, izstrādājot valsts programmu, kas vērsta uz 5G tīklu uzticamības uzlabošanu, un palielinot investīcijas publiskā sektora kibernoturībā.

ES iedzīvotāju un sabiedrības aizsardzība un spēcināšana

Lietuva saglabā augstu sniegumu digitālo publisko pakalpojumu jomā, nodrošinot augstu to pieejamības līmeni gan iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem. Piekļuve e-veselības pacienta kartēm joprojām ir viena no labākajām ES, un notiekošo elektronisko veselības pakalpojumu sistēmas reformu mērķis ir paplašināt tās tvērumu un uzlabot datu sadarbspēju. 2024. gadā palielinājās IKT speciālistu īpatsvars nodarbinātībā, tomēr demogrāfiskais spiediens un atkarība no ārvalstu talantiem joprojām ir būtiskas strukturālas problēmas. Pasākumi talantu attīstīšanas atbalstam ietver profesionālo pārkvalifikāciju, iniciatīvu "Talent-Reach" un diasporas jauniešu stažēšanos. Attiecībā uz digitālo iekļaušanu Lietuva ir veikusi ievērojamas investīcijas programmās, kas vērstas uz gados vecākiem pieaugušajiem un neaizsargātām grupām, tajā skaitā valsts kampaņā "Nevienu neatstāt novārtā" un izglītības centienos, ko vada NVO un tautas augstskolas. Tos papildina ceļvedī paredzētās apmācības iniciatīvas, piemēram, *EdTech* skolotājiem un prasmju pilnveides shēmas mazprasmīgiem pieaugušajiem, tomēr, lai līdz 2030. gadam sasniegtu digitālo prasmju mērķrādītāju, ir nepieciešams vēl straujāks progress.

Digitālās pārveides izmantošana viedai zaļināšanai

Lietuva ir agrīnā digitālās un vidiskās pārkārtošanās saskaņošanas posmā. Tai trūkst pilnībā integrētas zaļās un digitālās stratēģijas, tomēr parādās mērķtiecīgi centieni, it īpaši saistībā ar atbalstu jaunuzņēmumiem, kas izstrādā klimatam būtiskus digitālos risinājumus. Pasākums *VST-3* "Mudināt

uzņēmumus virzīties uz klimatneitrālu ekonomiku" ir devis iespēju 170 jaunuzņēmumiem izstrādāt tādus rīkus kā uz MI balstītas viedās mājokļu sistēmas un automatizētas darbplūsmas platformas.

Zaļo tehnoloģiju centrs aktīvi stiprina tīro tehnoloģiju ekosistēmu, orientējot uzņēmumus, kas strādā tādām tehnoloģijām kā viedie tīkli, e-mobilitāte un lietu internets, *EDIH* pakalpojumu virzienā. Turpmāka koordinācija ir paredzēta saskaņā ar gaidāmo Valsts digitālo programmu.

Valsts digitālās desmitgades stratēģiskais ceļvedis

Sākotnējo valsts digitālās desmitgades ceļvedi Lietuva iesniedza 2024. gada 13. martā. Tobrīd digitālajai politikai trūka centralizētas koordinācijas un katra ministrija atbildēja par savu jomu. Reaģējot uz problēmām, kas tika konstatētas, gatavojot ceļvedi un 2024. gada ziņojumu par valsti, valdība 2024. gada jūlijā pieņēma rezolūciju izveidot Valsts digitālo programmu 2026.–2040. gadam. Jaunās transversālās stratēģijas mērķis ir centralizēt pārvaldi, saskaņot finansējumu un novērst trūkumus tādās jomās kā pusvadītāji un perifērijas mezgli. 2025. gada 1.–3. ceturksnī tiek veikta padziļināta analīze programmas izstrādes ievirzei. Valsts iestādes plāno pielāgot ceļvedi vēlākā posmā.

Kopumā Lietuvas valsts stratēģiskajā ceļvedī ir iekļauti 26 pasākumi, kuru budžets ir 1,5 miljardi EUR (kas atbilst 1,9 % no Lietuvas IKP 2024. gadā).

Finansējums un projekti digitālajā jomā

Lietuva digitālajiem mērķiem ir iedalījusi 23 % no sava kopējā atveseļošanas un noturības plāna finansējuma (724 miljonus EUR)[1]. Turklāt Lietuvas digitālās pārveides veicināšanai kohēzijas politikas ietvaros ir paredzēti 280 miljoni EUR, kas ir 4 % no valsts kopējā kohēzijas politikas finansējuma[2]. Lietuva ir Valodu tehnoloģiju alianses *EDIC* dalībniece. Lietuva ir arī iesaistītā valsts kopuzņēmumā *EuroHPC* un kopuzņēmumā "Mikroshēmas".

Valsts ir iesaistījusies platformas *Best Practice Accelerator*[3] darbībā, piedaloties tās darbsemināros.

Digitālās tiesības un principi

Saskaņā ar atbalsta pētījumu Lietuva ir bijusi relatīvi aktīva **Eiropas Deklarācijas par digitālajām tiesībām un principiem** īstenošanā – kopumā 45 iniciatīvas, taču jaunas iniciatīvas 2024. gadā nav sāktas. Lietuva aktīvi darbojas saistībā ar bērnu un jauniešu aizsardzību un spēcināšanu digitālajā vidē. Mazāka aktivitāte ir konstatēta saistībā ar taisnīgu digitālo vidi un aizsargātu un drošu digitālo vidi. Šķiet, ka vislielākā ietekme vietējā līmenī ir pasākumiem saistībā ar cilvēku izvirzīšanu digitālās pārveides centrā, pretstatā tiem, kas attiecas uz drošumu, drošību un spēcināšanu.

Ieteikumi

- **MVU:** vienkāršot piekļuvi MVU digitalizācijas finansējumam, samazinot birokrātisko sarežģītību, uzlabojot norādījumus un mērķtiecīgi novirzot atbalstu nozarēm ar zemu digitālo intensitāti.

[1] Finanšu piešķīrumu daļa, kas veicina digitalizācijas mērķu sasniegšanu, ir aprēķināta, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānisma regulas VII pielikumu. Dati pēdējoreiz atjaunināti 2025. gada 16. maijā.

[2] Šī summa ietver visas investīcijas, kas ir īpaši paredzētas digitālajai pārveidei vai to būtiski veicina kohēzijas politikas plānošanas 2021.–2027. gada periodā. Finansējuma avots ir Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds, Eiropas Sociālais fonds Plus un Taisnīgas pārkārtošanās fonds.

[3] *Best Practice Accelerator* (*BPA*) ir platforma, kas ļauj dalībvalstīm dalīties ar sekmīgiem pasākumiem un problēmām, ar kurām tās saskārušās centienos sasniegt savus digitālās desmitgades mērķrādītājus un mērķus. Paraugprakses piemēru apraksti tiek darīti pieejami visām dalībvalstīm *BPA* repozitorijā, un šie piemēri tiek prezentēti regulāros darbsemināros, kas pašlaik ir vērsti uz trim tematiskajām kopām: digitālās prasmes, zaļās IT un digitālo tehnoloģiju ieviešana.

Lietuva

- **MI:** palielināt mērķorientētu atbalstu mākslīgā intelekta ieviešanai, it īpaši MVU, palielinot informētību par darījumdarbībai būtiskiem lietojumgadījumiem, uzlabojot piekļuvi konsultāciju pakalpojumiem un vienkāršojot finansēšanas procedūras.
- **IKT speciālisti:** paplašināt pasākumus saistībā ar pārkvalifikācijas programmām un sieviešu līdzdalību IKT jomā.
- **Kiberdrošība**: turpināt darbu kiberdrošības jomā, lai novērstu mainīgos apdraudējumus, it īpaši attiecībā uz iedzīvotāju informētību.
- ***VHCN*:** paplašināt publisko atbalstu *VHCN* izvēršanai, it īpaši lauku apvidos.
- **Zaļā pārkārtošanās**: pieņemt integrētu zaļo un digitālo stratēģiju ar izmērāmiem mērķrādītājiem, izveidot mehānismus vidiskās ietekmes uzraudzībai un paplašināt digitālos risinājumus, kas atbalsta klimata mērķus.